

Τὸ θερμόμετρον τοῦ Κελσίου ἐκλήθη καὶ ἔκαντον ταβάθιμοιν, εἶναι δὲ τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει. Ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτὸν διάστημα διηρέθη ὑπὸ μὲν τοῦ Ρεωμύρου εἰς 80 ἵστα μέρον, ὅπο δὲ τοῦ Κελσίου εἰς 100, ἔπειτα δὲ οἱ Ρεωμυρικοὶ βαθμοὶ εἶναι μεγαλήτεροι τῶν Κελσιανῶν ἢ ἔκατον ταδικῶν. Ἰνα τρέψωμεν δὲ βαθμοὺς Ρεωμύρου εἰς Κελσιακοὺς, ἀρκεῖ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸν ἀριθμὸν, ὅστις ἐκφράζει τὸν βαθμὸν Ρεωμύρου, τὸ $\frac{1}{4}$ αὐτοῦ. Οὕτω 28° Ρεωμύρου ἰσοδυναμοῦσι πρὸς $28 + \frac{2}{4}$ ἥτοι $28 + 7 = 35^{\circ}$ Κελσίου.

Τούναντίον ἀφαιρέσατε τὸ δὲ πέμπτον θερμοκρασίας ἔκατον ταβάθιμου, θέλετε μετατρέψει ταύτην εἰς Ρεωμύρου. Οὕτω 35° ἔκατον ταδικοὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς $35 - \frac{35}{5} = 28^{\circ}$ Ρεωμύρου.

Ὑπάρχει καὶ τρίτη κλίμαξ ἐν χρήσει ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ ταῖς Ἕνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἡ τοῦ Φαρενάτου. Οὕτω ἐσπείρωσε 242 εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ζέοντος ὕδατος, ὡς θερμοκρασίαν δὲ τοῦ μηδενὸς ἔλαχες θερμοκρασίαν κατωτέραν τῆς τοῦ διαλυμένου πάγου, προερχομενην ἐκ ψυχραντικοῦ τινος μίγματος, οὕτω δὲ ἡ θερμοκρασία τοῦ διαλυμένου πάγου ἀντιστοιχεῖ εἰς 32° Φαρενάτου.

Τὰ δὲ ὄρθραγύρου θερμόμετρα χρησιμεύουσι διὰ τὰς θερμοκρασίας τὰς κατωτέρας τῶν 360° ἔκατον ταδικῶν, διότι εἰς τὴν θερμοκρασίαν ταύτην δὲ διδράργυρος βράζων μεταβάλλεται εἰς ἀτμοὺς καὶ διασπᾷ τὸ δργανον. Ωσαύτως ἐπειδὴ δὲ διδράργυρος πήγνυται καὶ στερεοποιεῖται εἰς θερμοκρασίαν 40° ὑπὸ τὸ μηδενικὸν, μεταχειριζόμεθα τὸ θερμόμετρον τοῦτο μόνον μέχρι τῶν 35° ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν δὲ θερμοκρασίαν κατωτέραν τῶν 40° βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδενικόν, μεταχειριζόμεθα τὸ θερμόμετρον τοῦ οἰνοπνεύματος, τὸ δόποιον καὶ εἰς τὰ μέγιστα φύγη δὲν πήγνυται· διὰ θερμοκρασίας δὲ διψηλοτέρας τῶν 35° ἔκατον ταδικῶν μεταχειριζόμεθα τὰ πυρόμετρα.

ΤΙΜ. Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

17.—Διατέ καλοῦμεν ὅλην πᾶν δὲ τοῦ ὑποσκέπτου εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, π. χ. ἐνα λίθον, ἐν δένδρον;

Διότι δὲ ὅλη ἔχει δύο οὐσιώδεις ἴδιότητας: τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ἀδιαχώρητον, ἔνεκα δὲ τούτου ἀνθίσταται εἰς τὰς κινήσεις μας καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ κατανοήσωμεν δὲ οὐτοὺς εἴμεθα ἀδιαχώρητοι καὶ συγκείμεθα ἀπὸ ὅλην. Λέγοντες δὲ δὲ οὐσιώδεις σώματα εἶναι ἀδιαχώρητα, ἐννοοῦμεν δὲ δὲν δύνανται συγχρόνως νὰ καταλάβωσιν ἐνα καὶ τὸν αὐτὸν χῶρον.

18.—Διατέ ἐνῷ λέγομεν δὲ τὰ σώματα τὰ ὄλικά εἶναι ἀδιαχώρητα, πολλάκις ἐν σῷμα φαίνεται εἰς-

χωροῦν εἰς ἄλλο, ως π. χ. δταν ἐμπήγωμεν ἐνα ἥλον (καρφτ) ἐντὸς ἔλου;

Διότι δὲ σῶμα διλικὸν, π. χ. τὸ ἔλον, σύγκειται ἐκ μορίων μεταξὺ τῶν δοποίων ὑπάρχουσι κενὰ διαστήματα, πόροι καλούμενα, οἱ δοποὶ εἰναι διαχωρητοί, δύνανται δὲ φυσικῶς νὰ καταληφθῶσιν ἀπὸ ὅλην. Οὕτως, δταν ἐμπήγωμεν τὸν ἥλον ἐντὸς τοῦ ἔλου, ἀναγκάζομεν τινὰ μόρια τοῦ ἔλου νὰ καταλάβωσι τὸν κενὸν χῶρον τῶν πόρων, τὴν θέσιν δὲ τῶν ἐκτοπιζομένων τούτων μορίων καταλαμβάνει δὲ ἥλος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Μίαν φορὰν ἔτο μία δραχμή. Μόλις ἐγεννήθη εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον, κάτασπρη καὶ ὑαλιστή, ἐπήδησε καὶ ἐφώνας: «Ζήτω! πηγαίνω νὰ ἰδω τὸν κόσμον!» Καὶ ἤρχισε τὰ ταξείδια της.

Τὸ παιδίον τὴν ἔπαιζεν εἰς τὰ τρυφερὰ καὶ ζεστὰ χεράκια του, δ φιλάργυρος τὴν ἔσφιγγεν εἰς τὴν κρύαν του φοῦκταν, οἱ γέροντες τὴν ἐστρεφογύρζαν εἰς τὰ δάκτυλά των πρὶν τὴν ἀποχωρισθοῦν, καὶ οἱ νέοι τὴν ἔφιναν ἀπρόσεκτοι νὰ γλυστρῷ καὶ νὰ τοὺς φεύγῃ.

Ἐνα δλόκληρον χρόνον ἔμεινεν ἡ δραχμὴ εἰς τὸν τόπον της, ἐκεὶ ὅπου ἐγεννήθη. Ἐπειτα ἐξεκίνησε νὰ ἰδῃ καὶ τὰ ἔξω μέρον. «Ἐνας πατριώτης της, δ δοποὶς ἔφευγε, τὴν ἐπήρησε κατὰ λάθος εἰς τὸ πουγγὶ του. Ὁταν τὴν εἶδεν ἀνακκητωμένην μὲ τὰ ἄλλα ξένα νομίσματα τὰ δοποὶα εἶχε πάρει, εἶπε:

— Νὰ καὶ μία ἴδική μας δραχμὴ. «Ἄσταξε δεύση καὶ αὐτὴ μαζῆ μου, ἡ πτωχή! Καὶ καθὼς τὴν ἔδριψε πάλιν εἰς τὸ πουγγὶ, ἡ δραχμὴ ἐτινάχθη καὶ ἐβρόντησεν ἀπὸ τὸν χαράν της. Καὶ ἔμενεν ἐκεὶ μὲ τοὺς ξένους συντρόφους της, οἱ δοποὶοι ἐπήγαναν καὶ ἤρχοντο καὶ ἤλλαζαν κάθε ἡμέραν. Ἄλλα δὲ δραχμὴ δὲν ἔκαταλάμβανε καθαρὰ τι τρέχει, διότι δὲν ἔβλεπε καὶ τίποτε.

Μίαν ἡμέραν τὸ πουγγὶ ἔτυχε ν' ἀνοίξῃ, καὶ ἡ δραχμὴ ἐγλύστρησεν ἀμέσως πρὸς τὸ ἀνοιγμα καὶ ἔσκυψε νὰ ἰδῃ ἔξω. Τούτο ἔτο δραχμής της. Ἄλλα εἶχε περιέργειαν καὶ τὴν ἔπαθε, καθὼς συγχά τὴν παθαίνουν οἱ περιέργοι. Σκύπτουσα ἔπεσεν ἀπὸ τὸ πουγγὶ εἰς τὴν τσέπην. Τὴν νύκτα δ κύριός της ἔβαλε τὰ φορέματά του ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του διὰ νὰ τὰ καθαίρῃ δ ὑπηρέτης, δὲ δὲ δραχμὴ ἔπεσεν ἐντροπιασμένη

εἰς τὸ πάτωμα χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν ἀκούσῃ ή νὰ τὴν ἴδῃ.

Τὴν αὐγὴν δὲ ταξιδιώτης ἔβαλε τὰ φορέματά του καὶ ἀνεχώρησε δι’ ἄλλα μέρη, ή δὲ δραχμὴ ἔμεινεν εἰς τὸ πάτωμα. Ἐπὶ τέλους τὴν ηὔρεν ἔνας ἄνθρωπος, δὲ διότοις τὴν ἔστειλε, μαζῆ μὲ ἄλλα τρία νομίσματα, νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα της.

— Τί εὐχάριστον πρᾶγμα, ἔλεγεν ἡ δραχμὴ, νὰ θλέπῃ κανεὶς τὰν κόσμον, καὶ νὰ παρατηρῇ νέα πράγματα καὶ νέα πρόσωπα.

’Αλλὰ ἀπὸ τότε ἥρχισαν τὰ παθήματά της. ’Ιδού πῶς διηγεῖτο ἡ ἴδια τὴν ἱστορίαν της:

— «Δὲν εἶναι καλὸν τὸ νόμισμα τοῦτο, δὲν τὸ θέλω.» Αἱ λέξεις αὐτὰ μὲ ἔσφραζαν, ἔλεγεν ἡ δραχμὴ. Ἡξευρα ὅτι ἥμουν δραχμὴ γνησία, καὶ ὅτι ἔκαμψα καλὸν ἦχον ὅταν μ’ ἔθροντοσαν· βεβαίως ὅσοι δὲν μὲν ἥθελαν δὲν ἥξευραν τὶ τοὺς γίνεται, ή θὰ ὀμιλοῦσαν δι’ ἄλλο νόμισμα. Καὶ ὅμως δὲ ἐμένα ἦτο ὅπου ἔλεγαν: «Δὲν τὴν θέλω, δὲν εἶναι καλή.»

Κάποιος μὲ ἐπῆρε κατὰ λάθος καὶ εἶπε: «Θὰ τὴν περάσω εἰς τὰ σκοτεινά!» Καὶ μὲ ἐπέρασε τὴν νύκτα εἰς ἄλλον, δὲ διότοις τὴν ἡμέραν μὲ θεριζε: «Δὲν εἶναι καλή, ἔλεγε. Νὰ τὴν ξεφορτωθῶ μίαν ὠραν ἀρχήτερα.»

Ήτο γενικὴ κατακραυγὴ ἐναντίον μου, καὶ ἔτρεμα εἰς τὰ δάκτυλα τὰ διόπτα μὲ ἐκρατοῦσαν δόπτε ἐπρόκειτο νὰ περάσω διὰ νόμισμα τοῦ τόπου ὅπου εὑρισκόμην, ή πτωχή! Τί δυστυχία, ἔλεγα τί μοῦ χρησιμεύει ἡ ἀξία μου, δὲ τίτλος μου, ἀφοῦ δὲν ἔχουν πέρασιν; Εἰς τὰ μάτια τοῦ κόσμου δὲν ἔχει κανεὶς εἰμὶ διὰ τὴν ἀξίαν δὲ κόσμος τοῦ δίδει. Αν ἐγὼ ή ἀθώα αἰσθάνομαι καὶ νοποφέρω τάσα μαρτύρια μόνον καὶ μόνον διότι δὲν μὲ θέλουν διὰ καλὴν, τί θὰ νοποφέρῃ διότοις ἔχει τὴν συνείδησιν βαρεῖαν καὶ εἶναι τῷ ὄντι κακός!

“Οταν μὲ ἔνγαλαν ἔξω, μοῦ ἔφερε φρίκην ἡ ἴδει ὅτι θὰ μὲ κυττάζουν, διότι ἥξευρα ὅτι ἐμελλαν νὰ μὲ ἀπορρίψουν ὠσὰν νὰ ἥμην κακοῦργος ή ἀπατεών.

Μίαν φοράν μὲ ἔδωκαν εἰς μίαν πτωχὴν γραῖκην διὰ ἡμεροκάματον. ’Αλλὰ δὲν ἥμποροῦσεν ἔπειτα νὰ μὲ ξεφορτωθῇ, διότι κανεὶς δὲν μὲ ἥθελε, καὶ ή γραῖκη μὲ ἐσυχαίνετο. «Κάποιον πρέπει νὰ γελάσω, ἔλεγε. Θὰ τὴν δώσω εἰς τὸν ψωμᾶν· αὐτὸς ἔχει χρήματα καὶ δὲν θὰ τοῦ εἶναι μεγάλη ή ζημία. Ἐλα ὅμως διόπου δὲν εἶναι σωστὸν, οὕτε δίκιον!»

Κ’ ἐγὼ ἀνεστέναζα. Θὰ βαρύνω, ἔλεγα, τὴν συνείδησιν αὐτῆς τῆς γυναικός. Μήπως ἔχαλασα πραγματικῶς τώρα εἰς τὰ γηράματά μου;

“Η γραῖκα μὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν ψωμᾶν· ἀλλὰ δὲν ἔχεινος οἱ διόπταις ἀπατῶνται εὔκολα. Μὲ ἐπέταξε καὶ δὲν ἔδωκε φωμὸν εἰς τὴν γραῖκην· καὶ ἐγὼ ἔχολόσκανα, διότι ἔγινομην αἰτία νὰ δυστυχοῦν ἄλλοι, ἐνῷ εἰς τὴν νεό-

τητά μου ἥμην τόσον ὑπερήφανη διὰ τὴν ἀξίαν μου.

‘Η γραῖκα μὲ ἐπῆρε πάλιν, μὲ ἐκύτταξε μὲ καλωσύνην, καὶ εἶπε: “Οχι, δὲν θὰ γελάσω κανένα ἔξι αἰτίας σου. Θὰ σὲ τρυπήσω διὰ νὰ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ψεύτικη. Καὶ ὅμως, ποϊος ηξεύρει; Ἰσως εἶναι τυχηρὸν νόμισμα. Θὰ τὸ τρυπήσω καὶ θὰ τοῦ περάσω ἐν σχοινάκι, καὶ θὰ τὸ κρεμάσω εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ γειτονοπούλου μου, διὰ νὰ τοῦ φέρῃ τύχην!»

Καὶ μὲ ἐτρύπησε πραγματικῶς. Πῶς πονεῖ τὸ τρύπημα! ’Αλλὰ ὅταν ἥναι διὰ καλὸν σκοπὸν, ὑποφέρει κανεὶς πολλὰ πράγματα.

Μου ἐπέρασεν ἐν σχοινάκι εἰς τὴν τρύπαν μου, καὶ μὲ ἐκρέμασεν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ μικροῦ υἱοῦ τῆς γειτόνισσας, ωσὰν νὰ ἥμην στολίδι καὶ ὅχι νόμισμα. Τὸ παιδάκι ἔχαμογέλασε καὶ μὲ ἐφίλησε, καὶ τὴν νύκτα ἐκοιμήθηκα ἐπάνω εἰς τὸν ζεστὸν λαιμόν του.

Τὴν αὐγὴν ἡ μάνα τοῦ παιδίου μὲ ἐπῆρεν εἰς τὰ δάκτυλά της καὶ μὲ ἔξεταζεν. Ἀμέσως ἐκατάλαβα ὅτι εἶχε κακοὺς σκοπούς. Τῷ ὄντι, ἐπῆρε τὸ φαλίδι, ἔκοψε τὸ σχοινάκι, καὶ μὲ ἐπῆρε νὰ μὲ περάσῃ εἰς ἄλλα χέρια.

Διὰ ἔνα χρόνον καὶ μίαν ἡμέραν ἐγύριζα ἡ ἔρημη ἀπὸ χέρι εἰς χέρι, καὶ ἀπὸ ἐργαστῆρι εἰς ἐργαστῆρι, παντοῦ ὑδρισμένη, παντοῦ ἐντροπιασμένη. Κανεὶς δὲν μὲ ἥθελε. Κατήντησα νὰ πιστεύσω καὶ ἐγὼ ή ἴδια ὅτι δὲν ἀξίζω τίποτε.

Ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν ἥλθεν ἔνας ταξιδιώτης, ἔνας ξένος, δὲ διότοις εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ μὲ δεχθῇ ωσὰν νὰ ἥμην ἀληθινὸν τοῦ τόπου νόμισμα. “Οταν ὅμως ηθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ μὲ περάσῃ εἰς ἄλλον, τοῦ εἶπαν: «Δὲν τὸ θέλομεν· εἶναι ψεύτικον.»

— Μου τὸ ἔδωκαν διὰ καλὸν, εἶπεν διὰ τὸ ξένος. Καὶ ἐκεὶ διόπου μὲ ἔβλεπε μὲ προσοχὴν, ἥρχισε νὰ χαμογελᾷ, καὶ εἶδα εἰς τὸ πρόσωπόν του μίαν ἔκφρασιν, τὴν διόπταν εἰς ἄλλο πρόσωπον δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτέ μου.

— Καὶ τέ, τί εἶναι τοῦτο; εἶπε· εἶναι δραχμὴ τοῦ τόπου μου αὐτὴν, καλὴ καὶ γνησία! Καὶ τὴν ἐτρύπησαν τὴν πτωχὴν καὶ τὴν καταφρονοῦν! Τί σύμπτωσις! Θὰ τὴν κρατήσω, νὰ ἐπιστρέψωμεν μαζῆ εἰς τὴν πατρίδα.

Ἐσκίρτησα ἀπὸ τὴν χαράν μου, διὰ τὸν μὲ εἶπε καλὴν καὶ γνησίαν, καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὲ πάρῃ εἰς τὸν τόπον μου, διόπου θὰ μὲ γνωρίζουν καὶ θὰ μὲ καλοδέχωνται.

Μὲ ἐτύλιξεν εἰς παστρικὸν χαρτὶ, διὰ νὰ μὴν ἀνακατωθῶ μὲ τὰ ἄλλα νομίσματα, καὶ παραπέσω πάλιν εἰς τὰ ξένα. Καὶ ὅταν διέγαζεν εἰς τὸν ψωμᾶν μὲ ἄλλους συντοπίτας του, μὲ ἔνγαλην ἀπὸ τὸ χαρτὶ, καὶ ἐγύριζα ἀπὸ χέρι εἰς χέρι, καὶ ἥκουα λόγια γλυκὰ καὶ φιλικά.

Τέλος πάντων ἐπέστρεψα εἰς τὴν πατρίδα μου, καὶ τὰ βάσανά μου ἐτελείωσαν. Ἡρχίσα-

πάλιν νὰ χαίρωμεν, διότι κανεὶς δὲν μὲ θέριζε. Μολονότι εἶχα τὴν τρύπαν, ὅλοι μὲ εἶχαν διὰ καλὴν δραχμήν.

«Οσον καὶ ἀν καταφρονηθῆ κανεὶς, θὰ ξέλθη ἡμέρα δικαιοσύνης καὶ ἀνταποδόσεως! Αὐτὰ ξελέγεν ἡ δραχμή.¹

ANDERSEN.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ

Άγθος λέγοντες, υπὸ γενικὴν ἔκφρασιν ἐννοοῦσιν οἱ πλεῖστοι πᾶν ὅτι παράγει τὸ φυτὸν ὥρατον καὶ ἀκμαῖον ἀλλ' ὅλα τὰ ἄνθη δὲν εἶναι ρόδα καὶ κρίνα, ὑπάρχουσι δὲ χιλιάδες φυτῶν τὰ δυοῖς ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι χωρὶς νὰ ἐπισύρωσι κάνει τὴν προσοχὴν τοῦ θεωμένου αὐτά. Ἐρώτησον πολλοὺς σοφοὺς λογιωτάτους τί εἶδος ἄνθους καὶ καρποῦ παράγουσι λ. χ. αἰτέαι, αἱ λεύκαι, αἱ αἴγειροι, αἱ πτελέαι καὶ πλεῖστα ἄλλα μεγάλα δένδρα, θέλουσι σοὶ ἀπαντήσεις ὅτι δὲν παράγουσιν οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος, διότι δὲν βλέπουσιν ἐπ' αὐτῶν ρόδα, οὐδὲ σταφυλάς, πέπονας, μῆλα καὶ κολοκύνθις, ἐνῷ ταῦτα τὰ δένδρα οὐχὶ μόνον παράγουσιν ἄνθη καὶ καρποὺς, δι' ὧν καὶ πολλαπλασιάζονται, ἀλλ' εἶναι εὐίστε καὶ πολυκαρπώτερα τῶν λοιπῶν φυτῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀκοτυληδόνων φυτῶν, ἀτινα ἔχουσιν ἕδιον τρόπον παραγωγῆς, πάντα τὰ λοιπὰ, τὰ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ζῶντα, παράγονται ἐκ σπερμάτων περιεχομένων ἐντὸς τῶν καρπῶν των, πᾶς δὲ καρπὸς εἶναι προϊὸν τοῦ γάμου τῶν ἀνθέων. «Ἄν δὲ διαφορῶν εἰς τὴν ἔξετασιν τῆς φύσεως, καὶ μὴ βλέπων ἐπὶ τῶν κλάδων τῆς ἴτέας, τῆς λεύκης καὶ ἄλλων πολλῶν δένδρων νὰ κρέμανται μῆλα καὶ πορτοκάλια, φρονῇ ἐκ τούτου ὅτι τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι ἀραρθῆ καὶ ἀκαρπα, δι τερπόμενος ὅμως εἰς τὴν ἔξετασιν αὐτῆς, εὐκόλως δύναται νὰ μάθῃ ὅτι ταῦτα καὶ ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι, καὶ ἐκ τῶν σπερμάτων τῶν καρπῶν των παράγονται καὶ πολλαπλασιάζονται. «Η δημιουργὸς δύναμις, ἡ πλάσασσα τὸν κόσμον, τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε, καὶ οἱ νόμοι, οὓς ἔθεσεν αὕτη, θέλουσιν εἰσθαι ἀπαράβατοι· κατ' αὐτοὺς λοιπὸν, πᾶν ὅτι ἐν τῇ φύσει δὲν εἶναι δρυκτὸν, ἢ λίθος, ἀλλ' ἔχει ζῶντα, παράγεται καὶ ἐξ ἀρχῆς τινος, ἣτις εἶναι ἄλλοτε μὲν ἀδρ, ἄλλοτε δὲ σπέρμα ἢ ἀπλοῦρτι κότταρον. «Πάν ζῶν ἐξ ὕδου», εἶπεν δὲ ἀνακαλύψας τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος σοφὸς ἄγγλος Χαρβαί (Harvey), καὶ εἶπεν ἀλήθειαν, ἣτις θέλει ζῆσι μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου τούτου.

«Ἄρθος λοιπὸν, καθ' ἡμᾶς, εἴραι σύστημα οργάνων συντειρότων εἰς τὴν γονιμοποίησιν

καὶ τὴν καρποφορίαν πρὸς πολλαπλασιασμὸν καὶ διαιώνισιν παττός φυτοῦ. «Η κοινὴ καὶ ποιητικῶς ἐκφραζομένη γλῶσσα, ὅταν λέγῃ ἄρθος, ἐννοεῖ, ὡς εἴπομεν, κάλλος καὶ ἀκμὴν καὶ κάλλος μὲν, συνήθως, τὰ φυτὰ ἔχουσιν ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνθησεως, τοιοῦτον μάλιστα ὥστε οὐδὲ ὁ Σολομὼν περιεβλήθη τοσαύτην δόξαν σημὴν ἐν τούτων· δέν πιστεύω ὅμως ὅτι τότε εἶναι καὶ εἰς ἀκμὴν, διότι θιλερά ἀλήθεια μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἄνθος, ἀν δὲν ἦναι αὐτὸ καθ' ἔσυτὸ παρακμὴ, εἶναι ὅμως ἀρχὴ παρακμῆς, ἀφ' οὗ, κατὰ γενικὸν κανόνα, πᾶν οργανικὸν πλάσμα μόλις ἀρχίσῃ νὰ παρθῇ ἀρχεται καὶ νὰ φθείρεται.¹

ΜΗΤΡΟΣ ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Κατὰ τὸ Δανικόν τοῦ ANDERSEN.

A'

Σ' ἔνα νησὶ χαρούμενος πηγαίν' ὁ Κωνσταντίνος· γυναῖκα πάιρειν Λιγερή, γλυκεία, γαλανομάτα· σὲ μία γλάστρα ζούσανε σ' αὐτὴν γιασεμί καὶ κρίνος, καὶ ἔξη παιδάκια ὁ Θεός τοὺς χάρισε δροσάτα. Μὰ γίνηκε κατάμαυρο ὁ Χάρος χελιδόνι, καὶ μίαν αὐγὴ τὴν Λιγερή πηγαίνει καὶ λαβώνει.

B'

«Ἀλλη γυναῖκας ἀπ' τὸ νησί δὲ Κωνσταντίνος παίρνει, μία μαυρομάτα ὄμορφη, καὶ σπίτι του τὴν φέρνει· ὅμως ἡ νύφη ήταν κακή, καρδιὰ στριμμένη· στὴ θύρα φύλανε τοῦ σπιτιοῦ μὲ κεφαλὴν ὑφωμένη. Ἐκεῖ τὰ ἔξη ὄφαντα θρηνοῦσαν μαζωμένα· ἂγαν πολὺ τὸ δύστυχα παιδάκια πικραμένα. . . Τὰ σπρώχνει μὲ τὸ πόδε της καὶ μπαίνει δὲν ἀφίνει φωμὴν νὰ φάνε, τὸ νερὸ δόλιγο τούς τὸ δίνει· καὶ λέγει: —Πείνα θάχετε καὶ δίψα τοὺς σηκώνει τ' ἀσπρά μαξιλαράκια τους, τὸ κάτασπρο σινδόνι, καὶ λέγει: —Εἰς τὰ ἄχυρα θὰ κείτεσθε τὸ βράδυ· τοὺς πάιρειν τὰ κεράκια τους, καὶ λέγει: —Στὸ σκοτάδι θὰ μένετε· τὰ ὄφαντα δὲν ἔχουν φῶς κανένα. . . Πηγαίνετε τὴ μάνα σας νὰ βρήτε, ξένη γέννα!

C'

«Ημέρα σ' αὖτις ἐπέρασε, τὸ βράδυ, πολὺ βράδυ, συμμαζαμένα τὰ μικρὰ ἄπλαγχαν στὸ σκοτάδι, καὶ τ' ἄκουσε η μάνα τους στὸ μαῦρο μέσα χῶμα· —γιατὶ μία μάνα καὶ νεκρὴ μπορεῖ ν' ἀκούσῃ ἀκόμα! Τὰ δάκρυα ποὺ γύνανε τὸ ἔριμα παιδιά της, στὸ φέρετρό της μπαίνανε, σταλάζαν στὴν καρδιά της.... «Θὰ πάγω», λέγει· ἀπ' τὴ γῆ σηκώνεται τὴ μαύρη καὶ τὸ θέρι μὲ τὴν στοργῆς τὸ φῶς πηγαίνει ναύρη.... —«Θεέ μου, λέγει, δὲν' μπορῶ νὰ πάγω στὸ μικρὰ μου·» καὶ ἐμπρός Τοὺς γέρνει ἡ κεφαλὴ τῆς πεθαμένης χάρου, καὶ τόσον τὸν παρακαλεῖ, καὶ τόσο τοῦ δεῖηθη, ὅπου δὲν σπλαγχνος θεός στὸν πόνον της λυπήθη· —Κ' εἶπε: «Σαν κρέψῃ ὁ πετεινὸς ὅπιός θ' ἄρθης πάλι.» Στὰ γύνατα της ἡ νεκρὴ σηκώθη ἀγάλι· ἀγάλι· ὁ τάφος της μισάνοιτε μονάχος του καὶ βγαίνει, καὶ στέκεται νὰ θυμηθῇ ὁ δρόμος ποῦ πηγαίνει. . . Κινὴ στὴ χώρα· τὰ σκυλιά σπίσω της οὐρλιάζαν, τὴν κεφαλὴ σηκώνανε καὶ τὴ νεκρὴ κυττάζαν.

D'

Φθάνει στὸ σπίτι της· ἔκει, στὴ θύρα ἀκούμενη, τὴ ποιὸ μεγάλη κόρη της εὐρῆκε· πειθαμένη·

1. Εράνη· ἐν τῷ Γεωπόνεικῷ τοῦ Θ. Ορεζανίδου.